

EĞİTİMDE ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

BÖLÜM VI TAMAMLAYICI ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Dr. Aylin ALBAYRAK SARI
Hacettepe Üniversitesi
Eğitim Fakültesi

Proje ve Değerlendirilmesi

PROJE

Öğrencilerin grup hâlinde veya bireysel olarak istedikleri bir alan veya konuda **inceleme, araştırma ve yorum yapma, görüş geliştirme, yeni bilgilere ulaşma, özgün düşünce üretme ve çıkarımlarda bulunmaları** amacıyla ders öğretmeni rehberliğinde yapacakları çalışmalarıdır.

3

Proje

- Proje geliştirme süreci uzun, karmaşık ve zorlu bir süreçtir.
- Bu ödevler, öğrencilerin yaratıcılık, araştırma, iletişim gibi **üst düzey zihinsel becerilerini** geliştirir.
- Projenin tasarımından ortaya konulmasına kadar geçen süreç, bilimsel süreç basamaklarını içereceğinden **bilimsel süreç becerilerinin** gelişmesine yardımcı olur.

4

Proje

- ✓ İşbirliğine dayalı öğrenme → **sorumluluk** duygusunu geliştirir.
- ✓ İşbirliğine dayalı öğrenme → öğrencide **eleştirel düşünme, problem çözme, kalıcı öğrenme, duyuşsal ve sosyal gelişimlerine katkı, bir gruba ait olma duygusu, başkalarına saygı, liderlik, iletişim kurma, öğretmenden bağımsız öğrenebilme, risk alma** gibi becerilerin gelişimine ortam sağlar.
- ✓ Grup üyeleri aralarında iyi iletişim → **çatışmaları en iyi şekilde çözüm**leyebilirler.

5

Proje

Bütün araştırma projelerinde bir takım temel ortak noktalar vardır:

1. bir konunun seçilerek problemin tanımlanması,
2. bu problemi cevaplayabilmek kullanılan yöntem,
3. yöntem sonucunda elde edilen bulgular,
4. Ve bu bulguların yorumlanmasını içeren son bölüm.

Örnek Proje Ödevi: Farklı toprak tipi(Killi toprak, Kumlu toprak, bahçe toprağı) ve bitki örtüsü, erozyonu nasıl etkiler? Bu konuda bir proje ödevi hazırlayarak erozyondan en az etkilenecek şekilde kurduğunuz ortam şartları hakkında bilgi veriniz.

Puan	Kriter
4	Yeterli çaba gösterildiğinden doğru ortam şartları oluşturulmuştur. Toprak tipinin ve bitki örtüsünün erozyonu nasıl etkilediği ile ilgili doğru kavramlar edinmiştir (Bitki örtüsü ve bahçe toprağı içeren bir ortam öğrenci tarafından oluşturulmuştur.)
3	Yeterli çaba gösterilmiş, fakat Toprak tipinin ve bitki örtüsünün erozyonu nasıl etkilediği ile ilgili bir kısım doğru kavramlar elde etmiştir.
2	Yeterli çaba gösterilmediğinden veya anlama eksikliğinden kaynaklanan eksiklikler vardır. Toprak tipinin ve bitki örtüsünün erozyonu nasıl etkilediği ile ilgili doğru kavramların yanında yanlış kavramlar geliştirilmiştir.
1	Yeterli çaba gösterilmediğinden doğru ortam şartları oluşturulmamıştır. Toprak tipinin ve bitki örtüsünün erozyonu nasıl etkilediği ile ilgili yanlış kavramlar geliştirilmiştir.

PROJE VE SUNU DEĞERLENDİRME DERECELEME ÖLÇEĞİ

BECERİLER	4	3	2	1
	(Çok İyi)	(İyi)	(Orta)	(Zayıf)
I. PROJE HAZIRLAMA SÜRECİ				
Projenin amacını belirleme				
Projeve uygun çalışma planı yapma				
İhtiyaçları belirleme				
Farklı kaynaklardan bilgi toplama				
Projeyi plana göre gerçekleştirme				
Proje çalışmasının istekli olarak gerçekleştirilmesi				
II. PROJENİN İÇERİĞİ				
Türkçe'yi doğru ve düzgün yazma				
Bilgilerin doğruluğu				
Toplanan bilgilerin analiz edilmesi				
Elde edilen bilgilerden çıkarımda bulunma				
Toplanan bilgilerin düzenleme				
Kıvrık düşünme becerisini gösterme				
Yaratıcılık yeteneğini kullanma				
III.SUNU YAPMA				
Türkçeyi doğru ve düzgün konuşma				
Sonuları cevap verebilme				
Konuyu dinleyicilerin dikkatini çekecek şekilde sunma				
Sunuyu hedefe yönelik materyallerle destekleme				
Sunuda alıcı bir dil ve beden dili kullanma				
Verilen sürede sunuyu yapma				
Sunum sırasında özgüvene sahip olma				
Severek sunu yapma				
Genel Toplam				

Bu ölçekten alınabilecek en yüksek puan 84, en düşük puan ise 21'dir. Öğrencinin aldığı puanlar 100 üzerinden değerlendirilir.

Yapılandırılmış grid ve Değerlendirilmesi

Yapılandırılmış grid

Öğrencilerin öğrendikleri her yeni konuyu eski konularla ilişkilendirerek öğrenmelerine olanak sağlayan yapılandırılmış grid hem iyi bir öğretim yöntemi hem de etkili bir değerlendirme yöntemidir.

Öğrencilerin öğrencilerin bilgi seviyesinin, eksikliklerinin ve kavram yanlışlarının belirlenebilmesi açısından önemli bir ölçme değerlendirme aracıdır.

Yapılandırılmış Grid

- Öğretmen, yapılandırılmış gridi hazırlamak üzere konuyla ilgili bir soru hazırlar ve sorunun yanıtını **rastgele**, kutucuklara yerleştirir.
- Daha sonra ikinci soruyu hazırlar ve yine kutucuklara yanıtları yerleştirir. İkinci sorunun yanıtını teşkil eden kutucuklardan **bir kısmı birinci soru için de geçerli olabilir**.
- Öğrencilerden, her soru için doğru kutucuğu bulmaları ve kutucuk numaralarını mantıksal ve işlevsel olarak sıralamaları beklenir.

Yapılandırılmış Gridin Puanlanması

- Bu formüle göre öğrencilerin puanları -1, 0 ve +1 arasında değişir. Bu puanı on üzerinden değerlendirmek için önce negatifliği ortadan kaldırmak amacı ile 1 ile toplanır ve elde edilen sayı 5 ile çarpılır.

C1	C3
C2	C4

C1= Seçilen doğru kutucuk sayısı
C2= Toplam doğru kutucuk sayısı
C3= Seçilen yanlış kutucuk sayısı
C4= Toplam yanlış kutucuk sayısı

YAPILANDIRILMIŞ GRİD ÖRNEĞİ

Soru: 1 / 9
Cisimler hangi tür yüzeylerde daha kolay hareket edebilir?
Yüzey türünü seçtikten sonra örneklerini de seçiniz.

✓ Cam	Sürtünme	Engelleme	Pürüzlü
✓ Kaygan	Durdurma	✗ Kum	Temas gerektirmeyen
Havlu	Buz	Temas gerektiren	Yavaşlatma

Cisimler; cam, buz gibi kaygan yüzeylerde daha kolay hareket eder.

TAMAM

SONRAKI SORU

Yapılandırılmış Grid Örneğinin Puanlanması

Formül:

$$((C_1/C_2 - C_3/C_4) + 1) * 5$$

C_1 = Doğru seçilen kutucuk sayısı
 C_2 = Toplam doğru kutucuk sayısı
 C_3 = Yanlış seçilen kutucuk sayısı
 C_4 = Toplam yanlış kutucuk sayısı

$2/3 - 1/9 = 0,77$
 $(0,77 + 1) * 5 = 8,85$ (10 üzerinden 8,9 puan aldı)

YAPILANDIRILMIŞ GRİD ÖRNEĞİ

Soru: 5 / 9
Sürtünme kuvvetinin cisimlerin hareketine etkileri hangileridir?

Cam	Sürtünme	Engelleme	Pürüzlü
Kaygan	Durdurma	Kum	Temas gerektirmeyen
Havlu	Buz	Temas gerektiren	Yavaşlatma

TAMAM

SONRAKI SORU

YAPILANDIRILMIŞ GRİD ÖRNEĞİ

Soru: 5 / 9
Sürtünme kuvvetinin cisimlerin hareketine etkileri hangileridir?

Cam	Sürtünme	✓ Engelleme	Pürüzlü
Kaygan	✓ Durdurma	Kum	Temas gerektirmeyen
Havlu	Buz	Temas gerektiren	✓ Yavaşlatma

Sürtünme, cisimlerin hareketini engelleyebilir, yavaşlatabilir ve durdurabilir.

TAMAM

SONRAKI SORU

Yapılandırılmış Grid Örneğinin Puanlanması

Formül:

$$((C_1/C_2 - C_3/C_4) + 1) * 5$$

C_1 = Doğru seçilen kutucuk sayısı
 C_2 = Toplam doğru kutucuk sayısı
 C_3 = Yanlış seçilen kutucuk sayısı
 C_4 = Toplam yanlış kutucuk sayısı

$3/3 - 0/9 = 1$
 $(1 + 1) * 5 = 10$ (10 üzerinden 10 puan aldı)

YAPILANDIRILMIŞ GRİD -AVANTAJLARI-

- ✓ Kutucukların içerisine **kelimeler, resimler, sayılar, eşitlikler, tanımlar veya formüller** konulabilir.
- ✓ Hem doğru kutucukların **seçimi**, hem de bunların **mantıksal sıraya dizilmesi konuyu** çok iyi bilmeyi ve anlamayı gerektirir.
- ✓ Yanlış seçilen kutucuklar öğrencilerin konu hakkındaki **eksik veya yanlış bilgilerini** ortaya çıkarır.

YAPILANDIRILMIŞ GRİD -AVANTAJLARI-

- ✓Yapılandırılmış grid tekniğinde **kısmi bilgi de değerlendirilir** ve ödüllendirilir. Öğrenci seçtiği her doğru kutucuk için puan alır.
- ✓Bu teknikte çoktan seçmeli testlerin aksine **doğru olmayan bilgiler sorulmaz**; yani kutucuklardaki her bilgi bir soru için gerekli cevap olmayabilir; ama diğer bir soru için mutlaka cevap teşkil eder.

YAPILANDIRILMIŞ GRİD -AVANTAJLARI-

- ✓**Yanlış cevaplar** doğru cevaplar kadar **önemlidir**.
- ✓Bu teknikte soru hazırlanması başlangıçta öğretmenler için biraz zahmetli olabilir, ama zamanla bu metot etkili bir biçimde kullanılabilir.
- ✓Hazırlanan sorular çok **kısa zaman diliminde uygulanabilir**.

Yapılandırılmış Grid Örnekleri

a	b	c	d
Cevher	Pirroluzit	Demir	Hidrojen
e	f	g	h
Kömür	Çinko blend	Elektroliz	Magnetit
i	j	k	l
Çinko	Kalkoprit	İndirgeme	Bakır
m	n	o	p
Krom	Kromit	Mangan	Feldspat

Aşağıdaki soruları, yukarıdaki çizelgedeki kutucukların kodlarına ve o kutucuktaki kavrama göre cevaplayınız.

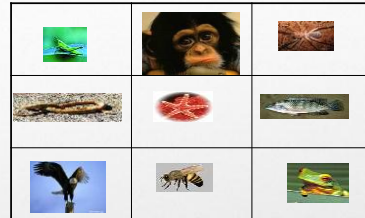
1. Alüminyum/boksit çiftindeki ilişkilere benzer bir ilişki, e/g çiftinde de vardır. Böyle ilişkilere benzeyen diğer terim çiftlerini eşleştiriniz.
2. Mineral sınıfına dâhil edilebilir olanlar hangileridir?
3. Hangileri ekonomik değere sahip metalleri elde etmede kullanılır?
4. Hangileri cevher değildir?
5. Hangi madde mineral olduğu hâlide filiz sayılmaz?

28

Akciğer toplardamarı (1)	Sol kulakçık (2)	Akciğer (3)
Sağ kulakçık (4)	Aort atardamarı (5)	Sol karıncık (6)
Kirli kan (7)	Vücut hücreleri (8)	Akciğer atardamar (9)
Alt ana toplardamar (10)	Sağ karıncık (11)	Temiz kan (12)
	Üst ana toplardamar (13)	Kılcal damar (14)

- a) Yukarıdakilerden hangisi veya hangileri küçük kan dolaşımında görevlidir?
- b)Yukarılardan hangisi veya hangileri sadece temiz kan taşır?
- c)Yukarılardan hangisi veya hangileri sadece kirli kan taşır?
- d) Yukarıdakilerden hangisi büyük kan dolaşımında görevlidir?
- e) Yukarıdaki yapıların arasında hangilerinde kan iletimini toplar damarlar yapar?

29

1. Yukarıda verilen kutucuklardan hangileri omurgalıları gurubuna dahil olan canlıları içerir?
2. Yukarıda verilen omurgalı canlıları evrimsel gelişmişliklerine az gelişmişten çok gelişmişe doğru sıralasahız nasıl bir sıralamada bulursunuz?
3. Yukarıda verilen kutucuklardan hangileri omurgasız hayvanlar gurubuna dahil olan canlıları içerir?

30

Kelime ilişkilendirme Testleri ve Değerlendirilmesi

Kelime ilişkilendirme Testleri

- Öğrencilere belirli bir süre içerisinde (genellikle 30 sn) **anahtar kavramın akıllarına getirdiği ilgili kavramları** yazmaları istenir.
- KİT öğrenme sonrası **kavram yanılgılarını** belirlemek amacıyla kullanılabileceği gibi aynı zamanda öğrencilerin **hazırbulunuşluğunu** yoklamak için de kullanılabilir.

Kelime ilişkilendirme Testleri

- Anlamsal yakınlık ve anlamsal mesafe etkisine göre, **iki kavram birbirine ne kadar yakın ise o kadar sıkı ilişki**dedir.
- Uzun süreli bellekteki **kavramlar arasındaki ilişkilerin** yeterli ve anlamlı olup olmadığının tespitinde kullanılabilecek etkili bir ölçme değerlendirme aracıdır.

Kelime ilişkilendirme Testleri Örneği

- ENZİMSindirim.....
- ENZİMSıcaklık.....
- ENZİMKatalizör.....
- ENZİMReaksiyon.....
- ENZİM
- ENZİM
- ENZİM
- ENZİM
- ENZİM
- ENZİM

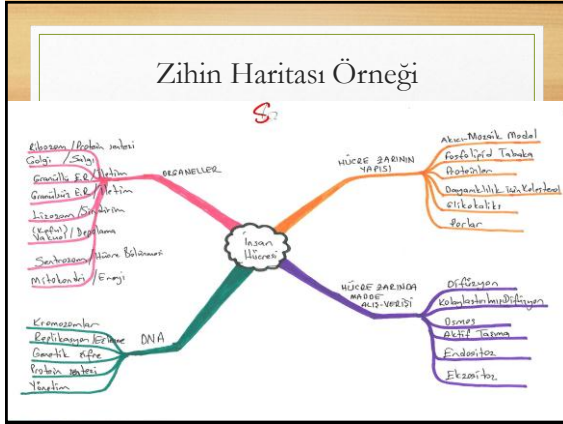
Kelime ilişkilendirme Test Örneği Puanlanması

- Bir önceki örnekte, öğrenciye her kavram için eşit puan verilerek 10 tam puan üzerinden 4 puan verilebilir. Fakat bu öğrencinin sadece hatırlama düzeyinde anahtar kavramla anlamlı ilişkisi olmayan bir çağırışım da olabilir.

Kelime ilişkilendirme Test Örneği Puanlanması

Bu nedenle:

- Öğrencilerin her anahtar kelimeye verdikleri cevap kelimelerin **sayısı** ve **niteliği**
- Anahtar kelimelere verilen cevap kelimeleri arasındaki **örtüşme** ve **yakınlık** (İlişki Katsayısı)
- Zihin haritası (tanılama amaçlı) şeklinde ağırlıklandırılarak puanlanabilir.

Kelime ilişkilendirme Test Örneği Puanlanması

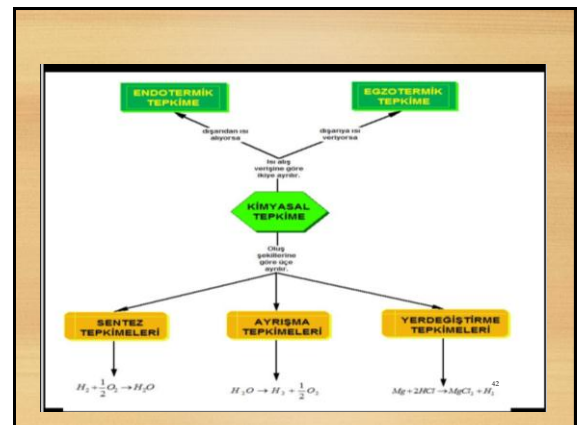
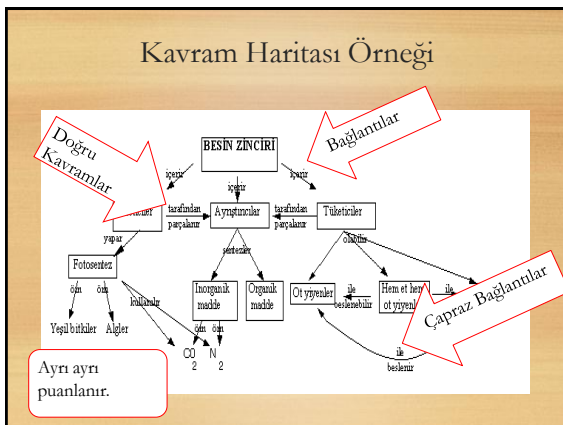
- Ayrıca Kelime İlişkilendirme Testleri değerlendirme yapılmadan «Kavram haritası» öncesi, kavram haritasında kullanılacak kavramları buldurmak için ön uygulama olarak kullanılabilir.

Kavram Haritası ve Değerlendirilmesi

Kavram Haritası

- Kavram haritası, temel bir kavram etrafında, bu temel kavramla ilişkili diğer kavramları ve bunların **birbirine olan ilişkilerini** gösteren yapıdır.
- Kavram haritaları öğrencilerin:
 - Yeni bilgilerini eski bilgiler ile nasıl ilişkilendirdiği,
 - Kavramlar arasında kurulan bağlar ve geçişler,
 - Kavram yanlışları,
 hakkında bizlere bilgi verir.
- Öğrencilerin bilgisi **organize** etmeleri sağlanır

Kavram Haritası Örneği

Öz Değerlendirme

- Performansının düzeyi hakkında karar vermek için **kişisel ya da kişiler arası kriter** koymada öğrencilere fırsatlar sunar.
- Kendini değerlendirmeye **öğrencinin motivasyonunun** yükselmesine fırsat verir.
- Öğrencilerin değişik durumlarda **davranışlarını kontrol altına almalarını** sağlar.

Öğrencinin Kendini Değerlendirmesinin Avantajları

- Öz değerlendirme, öğrencilerin kendi **güçlü ve zayıf yönlerini tanımalarına** yardım eder.
- Öğrencilere **değerlendirme sürecinin bir parçası oldukları duygusunu** verir.
- Öğrencilerde **motivasyonu** artırır.
- Öğrencilerin kendi öğrenmeleri konusunda **sorumluluk** almaları yönünde cesaretlendirir.
- Kendilerine **dışarıdan bakma** yetisi geliştirir.

Öğrencinin Kendini Değerlendirmesinin Dezavantajları

- Genellikle kendi performanslarını değerlendirirken **yanlılığın** varlığı göz ardı edilmemelidir.
- Başlangıçta kendini değerlendirme, öğrencilerin **deneyimsizliği** nedeniyle yanlığlara neden olabilir.

Öz Değerlendirme Örneği

ÖZ DEĞERLENDİRME

Sevgili öğrenciler, "Herkesin Bir Kimliđi Var" ünitesinin sonunda neleri, ne kadar öğrendiğinizi anlamak için kendinizi değerlendirebilirsiniz. Bunu yapabilmek için aşağıdaki soruları cevaplamalımsız. Sorularla size uygun olan seçeneklerden birini (X) ile işaretleyiniz.

Tabloda verilen işaretler,

☺ : "Bunu çok iyi yapıyorum"

☹ : "Bunu kısmen yapıyorum"

⊖ : "Bunu yapamıyorum" anlamlarına gelmektedir.

Bunları Öğrendim	☺	☹	⊖
1. Duygu ve düşüncelerim arasında ilişki kurabilirim.			
2. Bireyler arasındaki farklılığı ve benzerliği söylerim.			
3. Farklı durumlara ait duygu ve düşüncelerimi açıklarım.			
4. Başkalarının duygu ve düşüncelerine saygı duvarım.			
5. Yaşamıma ilişkin belli başlı olayları kronolojik sıraya koyarım.			
6. Kimlik belgesine bakarak kimliğe ilişkin çıkarımlarda bulunurum.			

Sevgili öğrenciler başarılı bir şekilde çalışmaya devam edebilmek için ☺ ve ☹ şeklinde işaretlediğiniz Rönöları tekrar çalışmalısınız.

ÖZ DEĞERLENDİRME ÖRNEĞİ

- Adı ve Soyadı :
- Sınıf :
- No :
- Bu form kendinizi değerlendirmek amacıyla hazırlanmıştır. Çalışmalarınıza doğru yansıtan seçeneği işaretleyiniz (X).

BECERİLER	DERECELER		
	Her zaman	Bazen	Hiçbir zaman
1. Başkalarının anlattıklarını ve önerilerini dinledim.			
2. Yönergeyi izledim.			
3. Arkadaşlarımı incitmeden teşvik ettim.			
4. Ödevlerimi tamamladım.			
5. Anlamadığım yerlerde sorular sordum.			
6. Grup arkadaşlarıma çalışmalarında destek oldum.			
7. Çalışmalarım sırasında zamanımı akılcıca kullandım.			
8. Çalışmalarım sırasında değişik materyaller kullandım.			

ÖZ DEĞERLENDİRME ÖRNEĞİ

Adı ve Soyadı :

Tarih:

Sınıf :

No :

* Bu çalışmada neyi yaptım?

.....

* Bu çalışmada neler öğrendim?

.....

* Bu çalışmada başarılı olduğum bölümler?

.....

* Bu çalışmada en çok zorlandığım bölümler?

.....

* Çalışmamı yaparken beklemediğim nelerle karşılaştım?

.....

* Bu çalışmayı tekrar yapmayı bu şekilde yapardım:

.....

(MEB, 2004 Öğretim Programından alınmıştır)

Grup Değerlendirmesi

- Grup çalışması gerektiren etkinliklerde öğrencilerin grup çalışmasında göstermiş oldukları performansı değerlendirebilmek amacıyla kullanılabilirler.
- Öğrencilerin oluşturmuş oldukları grup çalışmaları **öğretmen tarafından tutulan gözlem formları** aracılığıyla kaydedilir ve bu şekilde grup performansının değerlendirilmesi sağlanmış olur.

55

GRUP DEĞERLENDİRME ÖRNEĞİ

Grupun Adı :

Sınıfı :

Yönerge: Aşağıdaki her bir ölçütün ne düzeyde yeterli olduğunu göz önüne alarak grubu değerlendiriniz.

	BEÇERİLER					DEĞERLER				
	İhtiyaç zaman		Nadirten		Bazen		Sıklıkla		Her zaman	
Grup üyeleri birbirleriyle yardımlaşır.										
Grup üyeleri birbirlerinin düşüncelerini dinlerler.										
Grup üyelerinin her biri çalışmalarında rol alır.										
Grup üyeleri birbirlerinin düşüncelerine ve çabalarına saygı gösterir.										
Grupun her üyesi birbirleriyle etkileşim içerisinde tartışır.										
Grup üyeleri ulaştıkları sonucu birbirlerine iletir.										
Grup üyeleri bireysel sorumluluklarını yerine getirir.										56

Akran Değerlendirme

- Öğrenci tarafından hazırlana ödev, araştırma ve projenin **arkadaşları tarafından değerlendirilmesine** verilen addır.
- Yapılan bu değerlendirmelerin en fazla sınırlı olduğu alanlardan birisi de **güvenirliliktir**. Çünkü öğrenci arkadaşının hazırladığı ödevi değerlendirirken **yanlı** davranabilir bu da değerlendirmede güvenilirlik sonunu getirebilir.
- Kısacası öğrenci arkadaşını değerlendirirken tam anlamıyla **objektif değildir**.

57

Akran Değerlendirme Avantajları

- Akran değerlendirme, öğrencilerin kendilerine olan **güvenlerinin artmasını** sağlar.
- Öğrenciler, arkadaşlarının çalışmalarındaki yeterlik düzeylerini değerlendirirken kendilerinin **eleştirel düşünme becerileri** de gelişir.
- Değerlendirmeye temel oluşturan beceri ve ölçütlerin saptanması konusunda **öğrenciye bakış açısı** sağlar.

58

Akran Değerlendirme Formu Örneği

AKRAN DEĞERLENDİRME FORMU

Değerlendiren öğrencinin;

Grup numarası: Adı soyadı : Sınıfı :

1. Arkadaşının adı soyadı: ...ELA..... 2. Arkadaşının adı soyadı: ...ALI.....

	Zayıf		Kabul edilebilir		Orta		İyi		Çok iyi	
	Ela	Ali	Ela	Ali	Ela	Ali	Ela	Ali	Ela	Ali
Üstlenmiş olduğu sorumluluğu zamanında yerine getirmiştir.										
Yapılan çalışmada gönüllü olduğu görülmüştür.										
Grup çalışmasında aktiftir.										
Grup arkadaşlarıyla olumlu ilişkiler içerisinde.										
Grup başarısının oluşmasında çok çaba harcamıştır.										
Çalışırken temiz, tertipli düzenli çalışmıştır.										

59

Akran Değerlendirme Örneği

Bu form, gruptaki çalışmalarınızı değerlendirmek üzere hazırlanmıştır. Arkadaşlarınızın bu konudaki görüşlerini almak için formu doldurunuz. Size ayrılan son sütunda da kendinizi değerlendiriniz. Sorulara cevapınız "evet" ise E, "bazen" ise B, "hayır" ise H harfi yazınız.

Grupun Adı: Öğrencinin Adı-Soyadı:

	1. Arkadaşına göre ben		2. Arkadaşına göre ben		3. Arkadaşına göre ben		4. Arkadaşına göre ben		5. Arkadaşına göre ben		Bana göre ben
	E	B	E	B	E	B	E	B	E	B	
Çalışmalara gönüllü katılır.											
Bildiklerini arkadaşlarıyla paylaşır.											
Gerektiğinde arkadaşlarına yardım eder.											
Aldığı görevi zamanında yerine getirir.											
Arkadaşlarının görüşlerine saygılıdır.											
Tartışmalarda kırıncı olmayan konuşur.											

60

KPSS Soruları

(KPSS-2006)

Bir öğretmen fen bilgisi öğretiminde performans değerlendirme yaklaşımını kullanmanın öğrencilerin bilimsel yöntem süreç becerilerine etkisini incelemektedir.

- **Bu araştırmadaki bağımlı değişken aşağıdakilerden hangisidir?**
- A) Bilimsel yöntem süreç becerileri
- B) Fen bilgisi dersi
- C) Öğretmen
- D) Öğrenciler
- E) Performans değerlendirme

62

(KPSS-2006)

Rubrikler, süreç ya da ürün değerlendirmede, çeşitli becerileri tanımlayan dereceli puanlama anahtarlarıdır.

Aşağıdakilerden hangisi rubrikler oluşturulurken dikkat edilmesi gereken özelliklerden biri değildir?

- A) Öğrencilerin bilişsel, duyuşsal ve psikomotor gelişim düzeylerini belirlemek
- B) Değerlendirme sırasında öğrencilerin ilgi ve ihtiyaçlarını dikkate almak
- C) Her konu ve alan için standart bir form geliştirmek
- D) Geliştirirken alanda birden fazla uzman kişinin görüşünü almak
- E) Öğrencilerde kazandırılması istenilen özellikleri belirlemek

63

(KPSS-2006)

Öğrencinin belirli bir süreçteki gelişimini incelemek amacıyla geliştirilen bireysel gelişim dosyalarının değerlendirilmesine "Portfolyo Değerlendirme" adı verilir.

Buna göre, portfolyo değerlendirme sürecinde öğrencilerden aşağıdakilerin hangisini yapmaları beklenmez?

- A) Süreç içerisindeki gelişimlerini yansıtacak günlükler oluşturmalan
- B) Dersle ilgili beklentilerini ortaya koydukları bir değerlendirme raporu hazırlamalan
- C) Kendi kendilerini değerlendirdikleri öz değerlendirme formunu doldurmalan
- D) Arkadaşlarıyla ilgili duygu ve düşüncelerini yansıtıkları akran değerlendirme formunu doldurmalan
- E) Derste işlenen konularla ilgili sorular yazmalan

64

(KPSS-2007)

Öğrencilerinin öğretim süreci boyunca gelişimlerini görmek ve değerlendirmeye katılmalarını sağlamak isteyen bir öğretmen için en uygun ölçme ve değerlendirme yaklaşımı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Performans değerlendirme
- B) Akran değerlendirme
- C) Mutlak değerlendirme
- D) Tümel (portfolyo) değerlendirme
- E) Bağıl değerlendirme

65

(KPSS-2007)

- Bir ölçme aracının özelliklerinden bazıları şunlardır:
- Bir işin yapılması sırasında nelerin, hangi sırada ve nasıl yapılacağını göstermesi nedeniyle öğretim amaçlı kullanılabilir.
- Gözlenecek davranışların varlığını veya yokluğunu gösterme olanağı tanır.
- Performansı oluşturan davranışlardan ne kadarına sahip olduğunu belirlemeyi kolaylaştırır.
- Performansın en önemli ve gözlenebilir yanlarını kapsar.
- Performansı oluşturan davranışların her birine ne düzeyde sahip olduğunu hakkında bilgi veremez.

Bu ölçme aracı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Dereceleme ölçeği
- B) Kontrol listesi
- C) Tutum ölçeği
- D) Anket
- E) Puanlama yönergesi (rubrik)

66

(KPSS-2008)

Aşağıdakilerden hangisi performans değerlendirmesini gerektiren bir durumdur?

- A) Bir elementin yerini periyodik tabloda gösterme
- B) Mevsim normallerini gösteren bir tablodan yararlanarak belli bir tarihteki hava sıcaklığını tahmin etme
- C) Verilenlerden arasında bir romanın ana fikrini yansıtan tümeceği seçme
- D) Verilen molekül formüllerinin açıklamlarını yazma
- E) Işığın çukur ve tümsek aynada yansımalarını gösterecek düzencek geliştirme

67

(KPSS-2008)

Öğrencilerin, belli bir konuda kendileriyle ilgili bilgi, beceri, tutum ve davranışlarını yorumlamalarına ---- ; araç - gereç kullanma, deney yapma ya da proje hazırlama vb. becerilerinin, puanlama kriterleri kullanılarak değerlendirilmesi sürecine ---- denir.

Bu parçadaki boşluklara, aşağıdakilerin hangisindeki sözcükler sırasıyla getirilmelidir?

- A) öz değerlendirme - rubrik (puanlama yönergesi)
- B) performans değerlendirme - grid
- C) öz değerlendirme - performans değerlendirme
- D) portfolyo (öğrenci ürün dosyası) - dallanmış ağaç
- E) performans değerlendirme - akran değerlendirme

68

(KPSS-2008)

Aşağıdakilerden hangisi performans görevlerine dayalı ölçümlerin geleneksel kâğıt - kalem testlerine göre üstün özelliklerinden biridir?

- A) Öğrencilerin gerçek hayata yakın işlemler gerçekleştirilmesi
- B) Puanlamanın daha objektif olması
- C) Uygulamanın daha az zaman alması
- D) Velilerin öğrenci çalışmalarına yardım etmesi
- E) Öğrencilerin hazırbulunuşluk düzeyine uygun olması

69

(KPSS-2008)

Dönem boyunca az sayıda sınav yapıp, öğrencilerin öz değerlendirme ve akran değerlendirme formlarını, performanslarını ve hazırladıkları ürün dosyalarını değerlendirmeye daha çok zaman ayıran bir öğretmen bu uygulamayla aşağıdakilerden hangisine en az hizmet eder?

- A) Değerlendirmenin öğrenmeye katkısını artırmaya
- B) Özdenetim becerilerini geliştirmeye
- C) Değerlendirme becerilerini kazandırmaya
- D) Bireysel gelişim düzeylerini belirlemeye
- E) Öğrencilerin başarılarını karşılaştırmaya

70